

ABSTRAKT

Jako téma své diplomové práce jsem si zvolila „Odpovědnost za škodu při pracovních úrazech a nemocech z povolání“. Domnívám se, že se jedná o velice aktuální problematiku, především s ohledem na neustále probíhající debaty ohledně způsobu, jakým má být újma vzniklá zaměstnanci v důsledku pracovního úrazu nebo nemoci z povolání nahrazována.

Celkově je práce rozčleněna do osmi kapitol a jednotlivých podkapitol. Prvé dvě kapitoly představují obecný úvod do problematiky. První z nich zdůrazňuje důležitost ochrany zdraví zaměstnanců (důležitost prevence) a dotýká se tak otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Druhá kapitola objasňuje pojetí odpovědnosti v právu obecně a její pojetí v právu pracovním, čímž má přispět k vytvoření uceleného obrazu o problematice odpovědnosti za škodu při pracovních úrazech a nemocech z povolání.

Stěžejní část mé práce tvoří aktuálně účinná úprava odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání, která je však chápána jako dočasná a proto je obsažena v přechodných ustanoveních zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Je založena na objektivní odpovědnosti zaměstnavatele za škodu způsobenou pracovním úrazem či nemocí z povolání, jejíž podstatu a předpoklady jejího vzniku má objasnit kapitola třetí. Důležitou součástí této kapitoly jsou základní charakteristiky nejdůležitějších pojmů, tedy pojmu pracovní úraz, nemoc z povolání a plnění pracovních úkolů nebo přímá souvislost s ním. Následující, čtvrtá kapitola, popisuje okolnosti, za kterých se zaměstnavatel může své odpovědnosti zcela nebo zčásti zprostit a kapitola pátá, nejobsáhlejší, se podrobněji zabývá jednotlivými druhy náhrad, které jsou v případě škodné události poskytovány. Nároky poškozených jsou kryty zákonným pojištěním odpovědnosti zaměstnavatele, které rozebírám v kapitole šesté.

Protože nyní účinná úprava odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání je pouze provizoriem, podle kterého je nutné se řídit jen do nabytí účinnosti úpravy úrazového pojištění zaměstnanců, zabývám se v kapitole sedmé rovněž novou úpravou obsaženou v zákoně o úrazovém pojištění zaměstnanců č. 266/2006 Sb., který má nabýt účinnosti k 1. 1. 2013. V této kapitole se snažím objasnit důvody přijetí tohoto zákona a pokouším se o celkové zhodnocení změn, které přinese. Nadto se zabývám otázkou, zda se zákon vůbec kdy stane účinným a jaké jsou jiné varianty řešení.

V poslední kapitole bylo mým cílem ukázat, jak se v posledních letech vyvíjel počet pracovních úrazů a nemocí z povolání v České republice.